

Aktia

Lisätietoa asiakaslukokittelusta ja sen vaikutuksista

Sisällysluettelo

1. Yleistä asiakkaiden luokittelusta	3
2. Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa	3
3. Luokittelun vaikutukset sijoittajan suojaan	3
4. Luokittelun vaikutus sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin ...	4
4.1. Ei-ammattimainen asiakas	4
4.1.1. Asianmukaisuuden arvioiminen.....	4
4.1.2. Soveltuvuuden arvioiminen sijoitusneuvonnassa ja omaisuudenhoidossa	4
4.2. Ammattimainen asiakas.....	5
4.2.1. Soveltuvuuden arvioiminen	5
4.3. Hyväksyttävä vastapuoli	5
Liite: Asiakkaiden luokittelukriteerit	6
A. Ei-ammattimainen asiakas.....	6
B. Ammattimainen asiakas.....	6
1. Rahoitusalan toimijat	6
2. Suuryritykset	6
3. Valtiot ja niiden yksiköt	6
4. Keskuspankit	6
5. Yhteisösijoittajat	6
C. Hyväksyttävä vastapuoli	7

1. Yleistä asiakkaiden luokittelusta

Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalvelun tarjoajan, kuten esimerkiksi Aktia Pankin Oyj:n ja Aktia Varainhoito Oy:n (jäljempänä yhdessä "Aktia"), on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla ja sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Yksityiskohtainen luettelo luokittelukriteereistä on liitteenä.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Aktialle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun.

2. Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa

Asiakkaalla on oikeus hakea Aktian tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Aktia harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä, että hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä. Ammattimaisen asiakkaan luokittelemisesta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi on tehtävä kirjallinen sopimus asiakkaan ja Aktian välillä.

3. Luokittelun vaikutukset sijoittajan suojaan

Suomen lainsäädännön mukaan ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa sijoittajalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa edelleen omien sijoituspäätöstensä seurauksista.

4. Luokittelun vaikutus sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin

4.1. Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle annetaan ennen kirjallisen sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot ja riittävät tiedot Aktiasta sekä tarjottavasta palvelusta. Tiedot on annettava pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne. Tiedot voidaan antaa myös Aktian verkkosivuilla, mikäli asiakas on antanut tähän suostumuksensa. Myös tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava.

4.1.1. Asianmukaisuuden arvioiminen

Tarjotessaan monimutkaisia rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista ei-ammattimaiselle asiakkaalle Aktia pyytää asiakkaalta tiedot tämän kyseistä rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaalle asianmukainen. Kun suunnitellaan palvelujen tai tuotteiden yhdistelmää, on arvioitava yhdistelmän asianmukaisuutta kokonaisuudessaan. Aktialla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Mikäli Aktia katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaalle asianmukainen, on Aktian varoitettava asiakasta tästä. Aktia myös varoittaa asiakasta, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut arvioinnin perusteeksi riittäviä tietoja tai on kieltäytynyt tietojen antamisesta. Asianmukaisuusarviointia ei tarvitse tehdä, jos kyse on asiakkaan aloitteesta tapahtuvasta laissa tarkoitetun yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen liittyvän toimeksiannon vastaanottamisesta ja välittämisestä tai toteuttamisesta.

4.1.2. Soveltuvuuden arvioiminen sijoitusneuvonnassa ja omaisuudenhoidossa

Kun Aktia tarjoaa sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on sen hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä, taloudellisesta tilanteesta (mukaan lukien tappionsietokyky) sekä sijoitustavoitteista (mukaan lukien riskinsietokyky), jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Kun Aktia tarjoaa sijoitusneuvontaa, jossa suositellaan palvelujen tai tuotteiden yhdistelmää, on sen arvioitava koko tuote- tai palveluyhdistelmän soveltuvuutta asiakkaalle. Aktialla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Aktia arvioi saamiensa tietojen perusteella vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita, kykeneekö asiakas kantamaan taloudellisesti toimeen sisältyvän riskin ja onko asiakkaalla tarvittavat sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi. Jos Aktia ei saa tarvittavia tietoja, se ei voi tarjota asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai suositella kyseistä rahoitusvälinettä.

4.2. Ammattimainen asiakas

Jos asiakas luokitellaan suoraan lain nojalla ammattimaiseksi asiakkaaksi, Aktialla on oikeus olettaa, että asiakkaalla on tarvittava sijoituskokemus- ja tietämys, eikä Aktian tarvitse erikseen selvittää näitä asioita.

Ammattimaiselle asiakkaalle annetaan yleiskuvaus palvelun kohteena olevien rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä, jos se on tarpeellista ottaen huomioon kyseisen asiakkaan sijoituskokemus.

4.2.1. Soveltuvuuden arvioiminen

Kun Aktia tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa ammattimaiselle asiakkaalle, on sen hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta tilanteesta (mukaan lukien tappionsietokyky) sekä sijoitustavoitteista (mukaan lukien riskinsietokyky), jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Kun Aktia tarjoaa sijoitusneuvontaa, jossa suositellaan palvelujen tai tuotteiden yhdistelmää, on sen arvioitava koko tuote- tai palveluyhdistelmän soveltuvuutta asiakkaalle.

Aktialla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Aktia arvioi saamiensa tietojen perusteella vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita.

Jos Aktia ei saa tarvittavia tietoja, se ei voi tarjota asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai suositella kyseistä rahoitusvälinettä.

4.3. Hyväksyttävä vastapuoli

Hyväksyttävä vastapuoli voi pyytää Aktialta kirjallisesti, että sijoittajan suojaksi tarkoitettuja menettelytapasäännöksiä sovellettaisiin sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Aktia harkitsee tapauskohtaisesti suostuuko se esitettyyn pyyntöön. Muissa tapauksissa menettelytapasäännökset ja sijoittajan suojaa koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin tarjottaessa niille toimeksiantojen vastaanottamista, välittämistä tai toteuttamista tai käytäessä kauppaa omaan lukuun. Asiakasta ei ole luokiteltavissa hyväksyttäväksi vastapuoleksi tilanteissa, joissa Aktia tarjoaa asiakkaalle sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa.

Liite: Asiakkaiden luokittelukriteerit

A. Ei-ammattimainen asiakas

Asiakas, jota ei ole luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

B. Ammattimainen asiakas

1. Rahoitusalan toimijat

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö¹⁾ ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitos,
- c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö ja säilytisyhteisö sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja, säilytisyhteisö ja erityinen säilytisyhteisö,
- d) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain mukainen pörssi,
- e) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus, ulkomainen arvopaperikeskus sekä keskusvastapuoli,
- f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa,
- h) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys,
- i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- j) muu yhteisösijoittaja²⁾.

2. Suuryritykset

Yritys, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,
- c) omat varat³⁾ ovat vähintään 2 000 000 euroa (kohdan 2. kriteerit täyttävää yritystä kohdellaan ammattimaisena asiakkaana, jos asiakkaan kanssa ei toisin sovita).

3. Valtiot ja niiden yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori,
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio tai osavaltio,
- e) valtionvelkaa hoitava ulkomainen toimielin.

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki,
- b) Suomen Pankki,
- c) ulkomainen keskuspankki,
- d) Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki, Euroopan Investointipankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio.

5. Yhteisösijoittajat

Yhteisö, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen.

6. Muu kuin edellä mainittu asiakas oman hakemuksensa perusteella

Edellytykset:

6.1. Asiakas hakee kirjallisesti luokittelua ammattimaiseksi asiakkaaksi.

6.2. Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia⁴⁾ kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana,

- b) asiakkaan sijoitusvarallisuuden⁵⁾ arvo on yli 500 000 euroa,
- c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusala ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

6.3. Aktia on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja Aktia hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

6.4. Aktia ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain 10 luvun menettelytapasäännösten suojan ja Sijoittajien korvausrahaoston suojan piiriin.

6.5. Asiakas ilmoittaa Aktialle kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahaoston suojan menettämisestä.

C. Hyväksyttävä vastapuoli

Hyväksyttäväksi vastapuoleksi voidaan luokitella edellä kohdissa B1, B3 ja B4 mainitut ammattimaiset sijoittajat sekä oman nimenomaisen suostumuksensa perusteella myös kohdan B2 mukainen suuryritys. Kohdassa B1, B3 ja B4 mainituilla hyväksyttäviksi vastapuoliksi luokitelluilla yhteisöillä on lisäksi oikeus pyytää tiettyjen sijoituspalvelulain mukaisten menettelytapasäännösten noudattamista kanssaan tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta.

¹⁾ Säänneiksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset.

²⁾ Hallituksen esityksen 43/2007 (MiFID1) mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

³⁾ Omaan varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot.

⁴⁾ Huomattavan suuriksi liiketoimiksi katsotaan vähintään 50.000 euron suuruiset liiketoimet.

⁵⁾ Sijoitusvarallisuuden arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.